

#HRVATSKA VEĆ IMA MARKETINŠKI PRIVLAČNE PROIZVODE, BEZ KEMIJE, KOJI SE KAO TAKVI MOGU DODATNO BRENDIRATI#

Strategija smanjenja pesticida za Hrvatsku će biti veliki izazov, no upravo bi brendiranje namirnica bez pesticida mogla biti prilika za jačanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede na tržištu EU, poručeno je na online konferenciji održanoj u petak u organizaciji europarlamentarke Biljane Borzan.

“Način na koji proizvodimo hranu u idućih 10 godina drastično će se promijeniti”, rekla je hrvatska eurozastupnica Borzan (SDP) na online konferenciji pod nazivom “Pesticidi i antibiotici u proizvodnji hrane: opasnost za zdravlje i okoliš ili nužnost?” održanoj u petak.

Borzan je konferenciju organizirala kao izjaviteljica eurosocijalista za strategiju Od polja do stola kojom se predviđa smanjenje upotrebe pesticida, umjetnih gnojiva i antibiotika u proizvodnji hrane i općenito u poljoprivredi za 50 posto do 2030. godine.

Ovi će ciljevi biti veliki izazov za Hrvatsku, između ostaloga i zbog nedostatne educiranosti poljoprivrednika i “vrlo slabe savjetodavne službe unutar ekološke proizvodnje”, što su preduvjeti modernizacije proizvodnje i digitalizacije poljoprivrede, istaknula je na konferenciji Amalka Vukelić, predsjednica odbora za ekološku proizvodnju i preradu Hrvatske poljoprivredne komore.

Valerije Vrčec, profesor na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu u Zagrebu, naveo je da su problemi Hrvatske i to što ne sudjeluje u agrokemijskim inovacijama niti ima značajan doprinos u globalnoj proizvodnji hrane. No, s druge strane, Hrvatska ima puno prostora za inovacije, smatra Vrčec.

“Hrvatska već ima marketinški privlačne proizvode, bez kemije, koji se kao takvi mogu dodatno brendirati. Takvim pristupom mogli bismo ravnopravno ući na europsko tržište. To su proizvodi koji se traže, koji su deficitarni”, smatra Vrčec te dodaje da je potražnja za zdravom hranom rastući trend, te da je sve više istraživanja koja, s druge strane, pokazuju iznimnu toksičnost pesticida.

“Rezultati nedavno provedene petogodišnje studije pokazali su da česta konzumacija ekoloških namirnica, bez pesticida, smanjuje učestalost raka za 25 posto. Kod ljudi koji jedu organske namirnice pojava jednog limfoma manja je za čak 86 posto”. “Drugim riječima, ljudi koji se ne hrane ekološkim namirnicama češće obolijevaju od raka”, navodi Vrčec.

Druga studija, čiji su rezultati nedavno objavljeni u časopisu Science, pokazuje da je toksičnost pesticida sve veća, “neovisno o tome što s njima radimo”, kaže Vrčec.

“Dizajn novih vrsta pesticida je Sizišov posao, nemoguća misija. Donedavno smo koristili organofosfate. Naravno da su i oni toksični za sve, no nedavno su zamijenjeni neonikotinoidima i stvari su se dodatno pogoršale. To je upozorenje: nemamo puno manevarskog prostora”, navodi Vrčec.

Iako se često napominje, a to je bio slučaj i na ovoj konferenciji, kako Hrvatska troši manje

pesticida nego većina zemalja EU, treba napomenuti da takva usporedba ne znači da Hrvatska troši malo pesticida, jer je potrošnja pesticida u EU također zabrinjavajuća.

“U Njemačkoj imate četiri posto prehrambenih proizvoda koji su doslovno ilegalni, u kojima su pesticidi iznad dozvoljenih granica”, navodi Vrčec.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, posljednjih se godina u Hrvatskoj prosječno godišnje proda 3747 tona pesticida, sredstava za zaštitu bilja, a iako je 2019. zabilježen pad u odnosu na 2018. i 2017., u 2020. ponovno je došlo do rasta prodaje pesticida. Iako su ti podaci zabrinjavajući, to je i dalje ispod europskog prosjeka.

Vrčec smatra da "trebamo iskoristiti taj moment" te inzistirati na smanjenju pesticida, "a ne na tome kako povisiti prinos po hektaru upotrebom teške kemije".

“Stižu milenijalci, njih nije briga za cijenu, njih zanima imidž proizvoda i nove etikete: fair trade, CO2 friendly, eco friendly. Kako je pokazao i Eurobarometar, za više od pola Europljana nije prioritet cijena već kvaliteta namirnice”, navodi Vrčec.

Kada je pak riječ o tržištu pesticida, Irena Brajević iz Udruge proizvođača i zastupnika sredstava za zaštitu bilja, upozorila je na postojanje crnog tržišta, a takva su sredstva još veća opasnost za ljude i okoliš, te je napomenula da je potrebno “pojačanim kontrolnim mehanizmima spriječiti trgovinu neispitanih i krivotvorenih pesticida kao i ilegalan uvoz iz susjednih država”.

Trenutna, masovna proizvodnja hrane nije moguća bez upotrebe pesticida, rekla je Borzan te naglasila da “iako su briga za zdravlje i okoliš na prvom mjestu, potrebno je pronaći ravnotežu kako se ne bi dogodio nenadoknativ pad proizvodnje i dostupnosti hrane”.

“U tom scenariju EU bi se morala okrenuti uvozu hrane iz trećih zemalja, koje zapravo imaju blaže propise o pesticidima, što bi onda povećalo upotrebu pesticida u tim zemljama, a to nam definitivno nije cilj”; rekla je Borzan.

Pronalazak adekvatnog rješenja kojim će proces proizvodnje hrane biti povoljan i za ljude i za životinje i okoliš, “jedan je od glavnih izazova moderne Europe”, zaključio je Dubravko Dender iz ekološke udruge BIOM.

Kako god, pesticidi moraju biti zadnja opcija, a ne prva, kao što je to trenutno slučaj, složili su se sudionici konferencije.

(Hina)

